

Z pamiętnika seniora

*Mieszkańcom
Domów Pomocy Społecznej*

TERESA ZBYRAD

Z pamiętnika seniora

Wspomnienia mieszkańców
domów pomocy społecznej

Studium przypadku

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2022

Recenzje:

dr hab. prof. ucz. *Lucjan Miś*, Uniwersytet Jagielloński

dr hab. prof. ucz. *Zofia Szarota*, Akademia WSB

Redaktor prowadząca:

Hanna Raciborska

Redakcja i korekta:

Aleksandra Małek

Projekt okładki:

Katarzyna Juras

Na okładce wykorzystano zdjęcie Adobe Stock nr 192498914, Stanislav

Copyright © 2022 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o.

Publikacja książki dofinansowana przez Uniwersytet Rzeszowski,
Kolegium Nauk Społecznych, Instytut Nauk Socjologicznych

ISBN 978-83-66849-84-6

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: *Cyprian Pietrykowski*

Printed in Poland

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Rozdział I	
Dom pomocy społecznej – jako dom i nie-dom	21
1. Przystosowanie się do nowych warunków życia	25
2. Stan zdrowia	34
3. Mieszkańcy	43
4. Personel	59
5. Relacje rodzinne	94
Rozdział II	
Autobiografia. Dzieciństwo, młodość i dorosłość	107
1. Dzieciństwo: od pochodzenia chłopskiego po arystokratyczny rodowód	108
2. Młodość: pierwsza miłość i wkraczanie w dorosłość	133
3. Dorosłość: rodzina – praca – dom	144
Rozdział III	
Co pozostało z minionych lat?	
Traumatyczne przeżycia z czasów wojny	164
1. Wybuch II wojny światowej i lata okupacji	166
2. Życie na zgliszczach wojennych	178
3. Walka o sprawiedliwość i rozliczenie z przeszłością	183
Zakończenie	193

Bibliografia	197
Noty o autorach pamiętników	201
Aneks	205
Załącznik 1. Wybrane wiersze autorów pamiętników	207
Załącznik 2. Wybrane fragmenty pamiętników	217
Załącznik 3. Fotografie	231
Załącznik 4. Pismo przewodnie o konkursie na pamiętniki, listy gratulacyjne	247